

Schriftelijke vragen ex artikel 37 Reglement van orde voor de raadsvergaderingen (RvO)

Datum indiening
Volgnummer
Registratienummer

18 september 2015

Bij15-571

Onderwerp

Aanpak Eenzaamheid.

Aan het College,

Inleiding

Cijfers op basis van recente lokale GGD-monitoren laten zien dat 38 % van de Nederlanders te maken heeft met eenzaamheidsgevoelens.

Bij 30 % is sprake van matige eenzaamheid, vaak tijdelijk of incidenteel. Bij 8% is sprake van ernstige aanhoudende eenzaamheid. Het landelijk beleid is erop gericht dat mensen zo lang mogelijk thuis in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen, ondanks beperkingen door bv. ziekte of ouderdom. Staatssecretaris van Rijn stelt dat in het lokale zorg-en welzijnsbeleid geld en menskracht beschikbaar is om dit isolement te doorbreken. Natuurlijk met hulp en steun van buurtbewoners, mantelzorgers en andere vrijwilligers.

Het CDA is bezorgd dat er in Heerhugowaard ook inwoners zijn die eenzaam zijn en acht een integrale aanpak noodzakelijk. Daarom hebben we diverse vragen:

Inleiding

Gelet op het gegeven dat meer mensen met een beperking en ouderen langer zelfstandig moeten wonen is een toename van eenzaamheid bij deze groepen te verwachten.

Daarnaast is de laatste jaren een toename te zien van het aantal gezinnen in financiële problemen, waardoor uitsluiting of eenzaamheid op de loer ligt. Daarom wordt in Heerhugowaard in brede zin intensief ingezet op *ontmoeting*, gericht op het uit het isolement halen van mensen en meer *participatie* aan de samenleving. De opdracht aan MET-Welzijn is met name gericht op ontmoeting en participatie.

Het gebruik van *sociale netwerken* is uitgangspunt in ons zorgbeleid. Eenzame inwoners worden zo veel mogelijk in gestimuleerd om op eigen kracht het gevoel van eenzaamheid aan te pakken.

Daarnaast hecht de gemeente veel waarde aan een algemeen laagdrempelige en toegankelijk sportaanbod voor iedereen en voor ouderen in het bijzonder.

Vragen en Antwoorden

Vragen:

1. Onderkent het college de toenemende eenzaamheid onder onze bewoners?

Het College onderkent dat eenzaamheid ook in Heerhugowaard voorkomt,. De GGD-

gezondheidsmonitor geeft een toename weer in de periode 2009-2012. Over een toename vanaf 2012 zijn geen cijfers beschikbaar. Een toename van eenzaamheid is overigens wél te verwachten, o.a. als gevolg van de scheiding van wonen en zorg (langer zelfstandig thuis blijven wonen). Het onderzoeksrapport 'waarstaatjegemeente' uit 2015 bevestigt dat eenzaamheid in Heerhugowaard voor komt.

2. Zijn er concrete cijfers bekend van de eenzaamheid?

Concrete cijfers zijn te vinden in de 4-jaarlijkse GGD gezondheid rapportage (2012) en in de wijkmonitor (2009). De meest recente informatie komt van het onderzoeksrapport 'waarstaatjegemeente' (18+) uit 2015, waarin naar voren komt dat 11% het gevoel heeft er niet bij te horen en dat 1 op de 5 inwoners zich soms of vaak eenzaam voelt. Dit gevoel overheerst in de leeftijdsklasse 18-39 jaar.

Door landelijke overheid wordt bepleit dat eenzaamheid bestreden kan worden door het versterken van bestaande maatschappelijke en sociale verbanden. Daarnaast moeten ouderen gestimuleerd worden om zelf op zoek te gaan naar sociale contacten.

Vragen:

3. Op welke wijze wordt in onze gemeente hierop ingezet?

Zonder compleet te willen en kunnen zijn:

- Tips en verwijzingen op Sociaalplein.nl
- inzetten op de eigen kracht van mensen, het sociaal netwerk (keukentafelgesprek, opdracht aan gesubsidieerde organisaties)
- dagbesteding voor ouderen, gehandicapten en GGZ-cliënten op diverse locaties
- BUUV is er ook voor eenzaamheid- of gezelschapsvragen.
- inloop Leger des Heils en GGZ
- allerhande activiteiten door religieuze organisaties, Zonnebloem, Rode Kruis, Leger des Heils, Stichting Present, Noordender Ontmoetings Club, The Gate, Cool, bibliotheek etc.
- Armoedebeleid (De Huygenpas, schuldhulpverlening)
- Hugo Hopper
- preventieve huisbezoeken 75+
- buurthuizen, De Horst, De Mediaan, Centrum 31, Arboretum
- Alzheimercafé
- praktijkondersteuners GGZ via de huisartsen
- Maatschappelijk werk
- Gouden Dagen
- langste eettafel
- bibliotheekwerk
- specifiek cultureel aanbod voor ouderen (o.a. route 66)
- Sport en beweegaanbod en- faciliteiten
- Daarnaast ook sport- en beweegactiviteiten op maat voor de doelgroep.
- Aangepast sporten
- MET Welzijn is van plan om, naast BUUV, MET-maatjes te werven speciaal met het oog op eenzaamheid.

4. Met welke organisaties werkt u samen?

Onder meer: De Pieter Raat Stichting, religieuze organisaties, GGZ-NHN, Leger des Heils, SBH, Sportservice, wijkverpleging, MET-Welzijn, Esdégé Reigersdaal, Stichting De Hoofdzaak, MEE, Het Rode Kruis, Geriant, bibliotheek, Cool, Haltewerk.....

5. Is de beschikbare informatie daarover voldoende toegankelijk en overzichtelijk?

De afzonderlijke organisaties zijn verantwoordelijk voor eigen werving en PR. Daarnaast verwijzen o.a. MET-Welzijn, Sportservice en Sociaalplein door naar geschikte voorzieningen.

De activiteiten die (mede) gericht zijn op eenzaamheid zijn niet gebundeld beschikbaar.

6. Kunt u hier voorbeelden van geven?

n.v.t.

BV. De gemeente Rotterdam is voornemens om alle mensen die de pensioengerechtigde leeftijd bereiken een informatiepakket aan te bieden waarin zij worden opgeroepen hun talent en kennis in te zetten voor de stad. In dit informatiepakket geven zij aandacht aan de faciliteiten die er voor ouderen zijn om actief te blijven en komen de mogelijkheden aan bod te worden in de wijk of bij vrijwilligersorganisaties.

Vraag:

7. Ziet u mogelijkheden voor een dergelijk pakket in Heerhugowaard of andere manieren om deze informatie te verspreiden? Wij zijn terughoudend. Zo'n pakket verliest snel haar actualiteitswaarde en continue actualisatie is lastig.

Ons Sociaalplein wordt momenteel doorontwikkeld tot dé sociale kaart van Heerhugowaard, waarbij o.a. BUUV, MET en de Pieter Raatstichting betrokken zijn. Overigens wordt op www.sociaalplein.nl informatie over eenzaamheid gegeven, bijvoorbeeld over hoe je hiermee om kunt gaan of hoe je eenzame mensen kunt helpen. Tenslotte is er intensieve publiciteit over de mogelijkheden van BUUV, Men kan zich bij BUUV aanmelden om als vrijwilliger actief te zijn, bijvoorbeeld ten behoeve van mensen met een (eenzaamheids)vraag en eenzame mensen kunnen hier vragen of iemand ze eens ergens mee naar toe kan nemen of om samen koffie te drinken.

Middels de motie- Keijzer in de Tweede kamer is gesteld dat het onderwerp eenzaamheid tijdens het keukentafelgesprek aan de orde moet komen.

8. Vraag:

Is eenzaamheid een vast onderdeel van het keukentafelgesprek hier in Heerhugowaard? Ja. Door het hanteren van de zelfredzaamheidsmatrix wordt eventuele eenzaamheid opgespoord.

9. Zo ja, zijn de eerste indrukken hiervan met de raad te delen?

Wij monitoren het niet, dus het is lastig om de eerste indrukken te delen met de Raad.

Vaak zijn het professionals die het eerst de signalen van zorgwekkende vereenzaming (moeten) opmerken en zelf oppakken of bij de juiste instantie neerleggen.

Vragen:

10. Zijn de betrokken professionals voldoende getraind in het herkennen van eenzaamheid?

Onze HBO-consulenten zijn voldoende geschoold om de signalen van vereenzaming te constateren en daarvoor oplossingen aan te dragen

11. Weten de professionals voldoende welke mogelijkheden elke organisatie heeft om contact te leggen en handelend op te treden?.

Jawel. Er is intensief contact tussen de professionals en de buurtteams waarin MET Welzijn en de wijkverpleegkundigen van Evean en De Pieter Raat Stichting participeren. Ook andere organisaties worden het komende jaar zo veel mogelijk aan de buurtteams gekoppeld. Daarnaast wordt ons Sociaalplein.nl momenteel doorontwikkeld tot dé sociale kaart van Heerhugowaard, waarbij o.a. BUUV, MET en de Pieter Raatstichting betrokken

zijn.

Bewegen is een belangrijke voorwaarde voor gezond ouder worden. Maar het biedt ook mogelijkheden voor sociaal contact en daarmee het doorbreken van eenzaamheid. Veel ouderen hebben echter geen ervaring met sporten en zijn daar moeilijk toe te bewegen. Daar komt bij dat veel sportverenigingen hun inspanning vooral richten op de competitie en de jeugdafdeling.

Vragen:

12. Zijn er sportverenigingen die activiteiten opzetten speciaal voor ouderen?

Ja. De sportverenigingen zijn van nature maatschappelijk actief en organiseren tal van activiteiten veelal zonder specifieke tussenkomst van de gemeente. Zo zijn er 16 sportverenigingen met een aanbod voor mensen van 50 jaar en ouder. Daarnaast is nog het volgende aanbod: De Waardergolf: fybroswim, fifty fit, zwemmen op medische indicatie

My Healthclub: Aqua 50+, Bewegen op Maat bij beginnende dementie

Sportservice Heerhugowaard: diverse sport- en spelgroepen, wandelgroepen, GALM+ (70+)

De Pieter Raatstichting: Meer bewegen voor ouderen en Evean (MBVO 75+), Fitnes & Fysio (medisch fitness)

Diverse buurthuizen (o.a. 't Kruis, De Noord en Stichting de Boom): ouderengym.

13. Ziet uw college mogelijkheden om speciale activiteiten voor ouderen bij de sportverenigingen te stimuleren?

De gemeente hecht veel waarde aan een algemeen laagdrempelige en toegankelijk sportaanbod voor iedereen en voor ouderen in het bijzonder. Met de komst van een organisatie voor de sport (beheer en exploitatie van de binnen- en buitensportaccommodaties en sportadvies / -stimulering) verwachten we de sportaanbieders en de inwoners nog beter te kunnen stimuleren en te faciliteren. In dat kader noemen wij ook graag de mogelijkheden van het toekomstige therapiebad.

Door veranderingen in de samenleving komt het steeds minder vaak voor dat verschillende generaties elkaar ontmoeten, zo blijkt uit onderzoek van het sociaalplan bureau. Contact met jongeren kunnen bijdragen aan de levenslust van ouderen en het gevoel dat de wereld waarin ze leven nog de hunne is. Ook voor jongere generaties biedt dit leerzame ervaringen.

Vraag:

14. Bent u bereid om de VO-scholen uit te nodigen om zich te verbinden met (een voorziening voor) ouderen in Heerhugowaard en hun leerlingen uit te dagen om bv hun maatschappelijke stage bij voorkeur daar in te vullen?

Interessante suggestie, maar terughoudend: 1. In de praktijk doen de scholen dit al: steeds meer jongeren worden ingezet bij evenementen voor ouderen, bijv. Rollatorloop Maand voor de Senioren enz. Scholen hebben al intensief contact met voorzieningen voor ouderen vanwege de benodigde stageplaatsen. 2. er zijn zoveel thema's waarvan overheden en anderen vinden dat de scholen er aandacht aan moeten besteden. Scholen worden overvoerd met 'opdrachten'.

Uit onderzoek is gebleken dat 1 op de drie jongeren eenzaam is. De helft 50% zou de eenzaamheid graag willen doorbreken, maar weet zelf niet hoe dat te doen. Van de sterk eenzame jongeren geeft zelfs tweederde 67% dit aan. Eenzame jongeren leggen de

oorzaken vooral bij zichzelf en hebben vaak een lager gevoel van eigenwaarde.

Vragen:

15. Is eenzaamheid een vast onderwerp van gesprek en punt van signalering in de jeugdzorg? Het is ons niet bekend in hoeverre bij de tientallen jeugdzorgaanbieders eenzaamheid een vast onderwerp van gesprek is.

16. Zo nee, ziet u mogelijkheden deze problematiek daar beter onder de aandacht te krijgen? De contacten met de Jeugdzorg zijn al zeer intensief en gericht op de inkoop van zorg, de contracten en financiering. Daar hebben zowel gemeenten als aanbieders hun handen vol aan. Het lijkt ons vooralsnog niet verstandig aandacht voor afzonderlijke thema's te vragen.

17. Is er op de VO-scholen binnen onze gemeente aandacht voor eenzaamheid?

Dat is niet goed in beeld.

18. Zo ja, op welke wijze?

Op de middelbare scholen wordt emovo afgenomen (gezondheidsonderzoek), en aan de hand van de resultaten gaat de jeugdverpleegkundige met de school in gesprek om te kijken waar schoolgezondheidsbeleid zich op zou moeten richten. Onderdeel van het emovo-onderzoek is de mate van psychische gezondheid, maar eenzaamheid was hierbij tot nu toe geen apart thema.

Vers van de pers: Emovo is dit jaar onderdeel van de landelijke jeugdmonitor. Dit betekent dat er landelijk een basisvragenset is vastgesteld die door alle GGD'en tegelijkertijd wordt uitgezet onder 2e en 4e klassers. Eén van de nieuwe thema's in emovo 2015-2016 is eenzaamheid. Daarmee komt het automatisch op de agenda van de scholen terecht.

19. Zo nee, ziet u mogelijkheden hier met de scholen aandacht aan te besteden? N.v.t.

Bronnen:

Onderzoek: Eenzaamheid onder jongeren, 1V jongerenpanel, 25 september 2014.

Nationaal kompas volksgezondheid (RIVM, GGD en CBS) en de eenzaamheidsmonitor. (coalitie erbij en TNS Nipo) op eenzaam.nl